TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 21127
Tarih : 09.11.2026

52925

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Mustafa ÇİFTÇİ** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

**Gülcan KAÇMAZ SAYYİĞİT**
**Van Milletvekili**

İran'la uzun bir sınıra sahip olan Van, göçmenler tarafından sıklıkla bir geçiş güzergah olarak kullanılmaktadır. Yıllar içinde değişse de Afrika, Afganistan ve diğer birçok ülke vatandaşının söz konusu güzergahı kullandığı bilinmektedir. Bu nedenle İran sınırında bulunan Çaldıran, Başkale, Özalp ve Saray ilçelerimizde göçmenlere yönelik hak ihlalleri, ölüm ve yaralanma vakaları son yirmi beş yılda artmıştır. Son olarak Özalp ilçemize bağlı Yukarı Turgalı (Axroka Jor) ile Aşağı Turgalı (Axroka Jêr) köyleri arasında göçmenlere ait olduğu düşünülen 8 kişinin cansız bedeni bulunmuştur. Van Valiliğince herhangi bir açıklama yapılmadığı için 8 kişinin ölüm nedeniyle ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Geçmiş yıllarda Van'da; göçmenlerin dağlarda soğuktan donarak, yollarda trafik kazalarında ve geçiş hattında vurularak hayatını kaybettiği birçok vaka bulunmaktadır. Mayıs 2002'de Çaldıran'da karların erimesiyle 4 ay sonra ortaya çıkan 19 Afgan göçmenin cansız bedeni bugün de bir trajedi olarak hatırlanmaktadır. Özellikle 2019 yılı Van'da göçmenler açısından adeta bir ölüm yılı haline gelmiştir. 2019 yılı içinde Başkale'de 24 kişi soğuktan donarak, 1 kişi ise vurularak hayatını kaybetmiş; kapasitesinin üzerinde göçmenin bindirildiği minibüsün kaza yapması sonucu 17 kişi ve göçmenleri taşıyan teknenin alabora olmasıyla 61 kişi yaşamını yitirmiştir.

Bölgesel savaş ve çatışma risklerinin arttığı, ekonomik krizlerin derinleştiği bir dönemde nüfus hareketliliklerinin de ortaya çıkması beklenmektedir. Buna karşı hazırlıklı olmak, mültecilere yönelik hak ihlallerini engelleyeceği gibi insanlık onurunu zedeleyen trajedilerin de ortaya çıkmamasını sağlayacaktır.

**Bu bağlamda;**

**1** – Van'ın Özalp ilçesine bağlı Yukarı Turgalı (Axroka Jor) ile Aşağı Turgalı (Axroka Jêr) köyleri arasında 8 cesedin bulunması hakkında Bakanlığınızda hangi bilgiler bulunmaktadır?

**2** –Van'ın Özalp ilçesi sınırları içinde bulunan 8 cesedin uyrukları ve ölüm nedenleri belirlenmiş midir? Önerge tarihine kadar elde edilen bilgiler nelerdir?

**3** – Özalp ilçesi sınırları içinde 8 cesedin bulunmasına ilişkin hukuki süreç başlatılmış mıdır? Konuyla ilgili gözaltına alınan veya hakkında gözaltı kararı verilen kimse var mıdır?

**4** – Van'da Geri Gönderme Merkezleri'nde tutulan göçmen sayısı nedir? Göçmenlerle ilgili nasıl bir hukuki süreç işletilmektedir? Son 5 yılda sınır dışı edilen göçmen sayısı kaçtır?

**5** – 2020 yılından önerge tarihine kadar, İran üzerinden Van'a geçen göçmenlerin yıllara ve uyruklarına yönelik istatistiki veriler nelerdir?

**6** – Van'da insan kaçakçılığı yapan küresel suç şebekelerine yönelik hangi adımlar atılmaktadır? Son 5 yılda kaç kişi gözaltına alınmıştır?

**7** – Van'da Geri Gönderme Merkezi başta olmak üzere göçmenlerin herhangi bir hak ihlaline maruz kalmadan muamele görmesi amacıyla alınan tedbirler nelerdir?